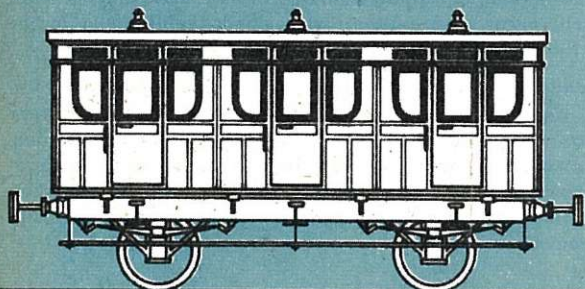

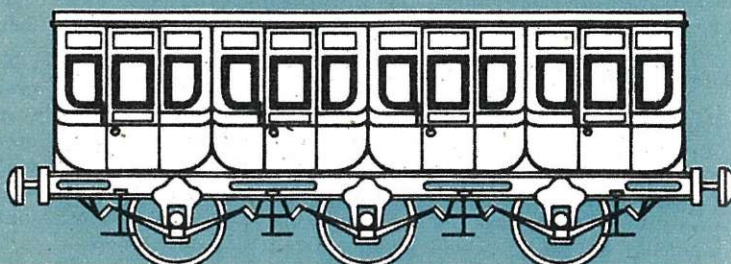
VAN
SPOREGHEM J^r
VERTELT...

DE GESCHIEDENIS VAN DE SPOORWEGEN

TEKST EN TEKENINGEN VAN PHIL DAMBLY

1855 : Rijtuig 1° klas van de Mij Parijs-Orléans.

1855 : Eerste Frans rijtuig 2° klas met 3 assen.

DE EVOLUTIE VAN HET REIZIGERSRIJTUIG

In 1847 geleken de rijtuigen 1° klas uiterlijk nog steeds op de diligences, terwijl in de open rijtuigen 3° klas de reizigers aan 't gure weer blootgesteld waren. Toen schreef men : « De rijtuigen 3° klas van de spoorwegen van Orléans en van de « Nord » zijn een voortdurend voorwerp van klachten. De reizigers zijn geenszins beschut tegen regen en zonnestralen. » Daarbij kwamen nog de stofjes uit de locomotief. Om zich hiertegen te beschermen konden de reizigers zich in de stations speciale brillen aanschaffen.

In de hoop dat de reizigers een groter gebruik zouden maken van de rijtuigen 2° en 1° klas, wilden de Engelse maatschappijen zo maar niet onmiddellijk hun ongeriefelijke rijtuigen 3° klas vervangen.

In Frankrijk werden de rijtuigen zonder ruiten slechts in 1851 afgeschaft.

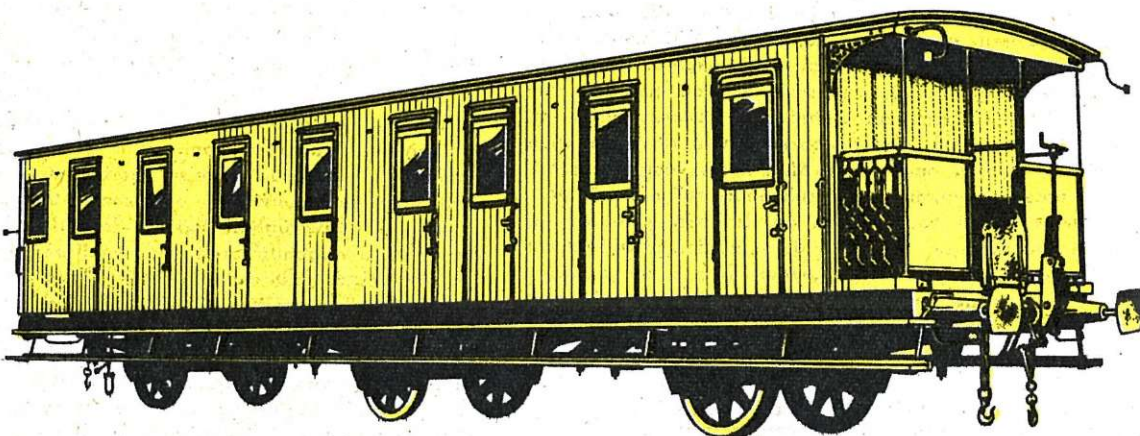
In België, daarentegen, werden de spoorwegen op democratische wijze ingericht en was het aantal 3° klas reizigers aanzienlijk.

In 1855 werden rijtuigen met overdekte imperialen in dienst gesteld op de lijnen van de westelijke voorsteden van Parijs terwijl in de pakwagens van de trein Parijs-Lyon W.C.'s geplaatst werden welke tijdens de stilstand in de stations mochten worden gebruikt.

De Duitse rijtuigen hadden een toegangsplatform aan elk uiteinde en een middengang, terwijl de Belgische en Franse rijtuigen afzonderlijke afdelingen hadden.

In 1848 reden in Engeland, op de « Great Western », de eerste rijtuigen met 3 assen. Frankrijk volgde dit voorbeeld in 1855. Omstreeks die tijd waren de rijtuigen ruimer en zwaarder geworden. Een trein mocht ten hoogste 24 rijtuigen met 2 assen tellen.

In 1878 namen de afmetingen en het gewicht van de rijtuigen nog toe. De « Parijs-Orléans » bracht verlengde rijtuigen met twee assen in omloop. In 1889 stelde de P.L.M., tussen Parijs en Marseille, rijtuigen met 3 assen in dienst. Datzelfde jaar verschenen in België de eerste rijtuigen met 3 assen. Zij hadden een teakhouten geverniste kast.

België 1889 : Rijtuig met 3 assen.